

Het schuurt

Christus Triumfatorkerk, 31 maart 2024, Pasen

Lezing: Johannes 20: 1-18

Voorganger: ds. Jaap van den Akker

m.m.v. Christian Hutter (orgel en vleugel)

Voccaal Ensemble

Olafur Eledi, trompet

KOMEN

- Voor de dienst (9:55): Samenzang
 - Tussen waken, tussen dromen (Lied 631: 1, 3 en 4) (meerstemmig vocaalensemble)
 - Dit is de dag die de Heer heeft gemaakt en (632: 1, 2, 3) (trompet)
- Welkomstwoord door de ouderling van dienst
- Lied: O vlam van Pasen, steek ons aan. Lied 637: 1, 2 en 3
 - 1. en 2. *Voccaal ensemble vierstemmig, 3 allen.*
- Bij de nieuwe paaskaars:
 - 'In het donker maak Ik licht,' zei God.
 - 'Licht en donker. Dag en nacht.'
 - Zo kwam er zacht licht in het zwarte donker.
 - 'Dag licht,' zei God. 'Je bent heel mooi.'
 - Dat licht leek gedoofd, na al de gebeurtenissen op Goede Vrijdag,
 - maar God heeft het opnieuw ontstoken.
 - Dat licht brandt ook hier.
 - Het licht van een nieuwe paaskaars.
 - Gods licht kan weer een jaar vooruit.
 - Het licht van Pasen zal ons vanaf vanmorgen begeleiden,
 - elke zondag, elke dag.
- Lied: O vlam van Pasen, steek ons aan. Lied 637: 4 (trompet)
- Begroeting, Bemoediging
 - vg: De Heer is opgestaan
 - gem: De Heer is waarlijk opgestaan!
 - vg: Het licht van de Heer is met u
 - gem: Ook met u is zijn licht.
 - vg: Genade en vrede van God die ons licht en ons leven is
 - gem: van zijn Zoon, de opgestane Heer
 - vg: van zijn Geest die ons samen brengt.
- Psalm van de zondag: Psalm 98: 1
- Kyrie
 - Luc: Here God,
 - Het is Pasen - we zijn blij en vrolijk
 - en daarom bidden voor alle mensen,
 - dat iedereen gelukkig en vrolijk is in de wereld.
 - Zo roepen wij: allen zingen refrein lied 547:
 - Kyrie eleison, wees met ons begaan*
 - doe ons weer verrijzen uit de dood vandaan*
 - Luc: Here God,
 - wij hebben het goed in dit land en hier in de kerk
 - en daarom bidden we dat ook andere mensen en kinderen
 - kunnen genieten van de rijkdom van deze schepping.
 - Zo roepen wij:

Allen zingen refrein lied 547

Luc: Here God,

wij hebben een prachtige wereld van u gekregen,
en daarom bidden we dat we kunnen genieten van de natuur
en dat iedereen meehelpt deze aarde schoon te houden.

Zo roepen wij:

Allen zingen refrein lied 547

Luc: Here God, wij zijn blij dat we naar school kunnen,

dat we vriendjes hebben op school en een fijne juffrouw of meester,
en daarom bidden we voor alle kinderen op de wereld
dat ook zij kunnen leren lezen en schrijven.

Zo roepen wij:

Allen zingen refrein lied 547

- Glorialied: 'Christus onze Heer verrees' (Lied 624) met trompet

WOORD

- Met de kinderen

Gebed

Project: Met vallen en opstaan

Lied: Met vallen en opstaan, Projectlied couplet 1 en 3

- Opstandingsevangelie: Johannes 20: 1-18 (Frits)
- Lied: 'Sta op een morgen' (Lied 630: 1, 3 en 4)
- Preek

Er is zoveel onaf In deze stad, in deze wereld.

Er zijn zoveel puinhopen.

Neem nu dat gebouw naast onze kerk, even verderop in de Laan. Al meer dan een jaar is het een lege desolate betonnen ruimte.

Neem al die betonnen brokstukken van wat eens het conservatorium was. Ik fiets er dagelijks langs op weg naar deze kerk.

Of wandel vandaag of morgen eens door de Binckhorst. Wat een desolaat gebied. spiksplinternieuwe kantoorflats staan er naast een immense opvanglocatie voor asielzoekers, even verderop loop je langs een vervallen woonhuis of een garage, gevolgd door een bedrijfje tussen dichtgetimmerde panden en immense woonflats in aanbouw. Een puinhoop waar het onkruid zijn weg zoekt en ratten voor je voeten wegschieten. En waar je opeens een zo'n prachtig schilderij ontdekt.

De rauwheid, de onafheid ligt op straat. Naast een bloeiende magnolia staat een vuilnisbak die door meeuwen en zwervers wordt leeg gepikt.

Er is zoveel kapot ook in deze wereld.

Nu ligt Charkov weer zwaar onder vuur en vrezen mensen elke nacht voor hun leven, in een huis zonder water en elektriciteit. En naar beelden uit Gaza durf ik nauwelijks meer te kijken. Hartverscheurende beelden van moeders die hun kinderen zien sterven in hun armen, terwijl er honderden vrachtwagens met hulpgoederen worden tegen gehouden bij de grens. Zou daar ook een magnolia bloeien?

Open wonden ook. Van Israëli die hun geliefden vermoord hebben zien worden op 7 oktober, of families die in angst en vrees leven om gegijzelden ergens in de tunnels van Hamas onder de puinhopen van Gaza.

Er is zoveel onbegrip, verwijdering. Haat. Kunnen Palestijnen en joden elkaar ooit nog als medemensen zien? Met bestaansrecht? Mensen die deze prachtige wereld met elkaar mogen delen. Die verantwoordelijk zijn voor elkaar?

Wat doen we hier eigenlijk vandaag? Op ons paasbest gekleed. Met trompet een koorzang. Hoe durven we eigenlijk met meer dan honderd man de dag zo feestelijke beginnen met een prachtig paasontbijt?

Ik zal het u vertellen.

Omdat we alleen in de rauwheid en de onafheid van dit bestaan iets van eeuwig leven kunnen ontdekken.

Omdat Goede vrijdag en Pasen haaks staan op elkaar en daarom onlosmakelijk met elkaar verbonden zijn.

Pasen kan niet zonder Goede Vrijdag.

Liefde kan niet zonder pijn. Licht kan niet zonder duisternis.

Op Goede Vrijdag is de onafheid van deze wereld in alle heftigheid zichtbaar geworden. Het hangt daar aan het kruis. De vuile werkelijkheid. Het kruis van onbegrip en verwijdering en angst en haat. Van ontkenning en kapot willen maken wat je in de weg staat.

De onmacht van je afschoppen omdat je het niet meer weet – het hangt daar aan het kruis.

Al die plekken in onze stad die opgeofferd zijn. Weggepoetst. De achterbuurten van Moerwijk.

De plekken in ons land die we liever ontkennen. Een dakloze in een portiek. Een aanmeldcentrum ver wegge stop in Ter Apel, zodat we het kunnen ontkennen.

Het hangt daar – open en bloot.

En daar komt al iets van het wonder van Pasen tevoorschijn: want wij kunnen wel net doen of het er niet is, maar juist daar wil God zijn. Aan dat kruis.

Goede Vrijdag en Pasen gaan ook om onszelf. Om u, om jou, om mij. Want dit is hoe wij mensen zijn. Je kunt het niet meer ontkennen. Deze mens. Een gruwelijke slavendood gestorven, deze mens is het teken van onze onmacht.

Het gaat om jou vanochtend. Om al die plekken in jezelf die je wegpoetst. Je onzekerheid. Je twijfel, je angst. Je wordt ermee geconfronteerd als je opkijkt naar dat kruis. Niet te ontwijken in deze kerk, hier achter me, elke zondag verlicht. Dit ben jij, met al de pijn die je met je meedraagt. De verliezen die je hebt geleden. Onenigheid en verwijdering in de familie. Ruzie met een goede vriend. Een onbeantwoord verlangen naar liefde, een kindervens... Het kruis dat jij moet dragen.

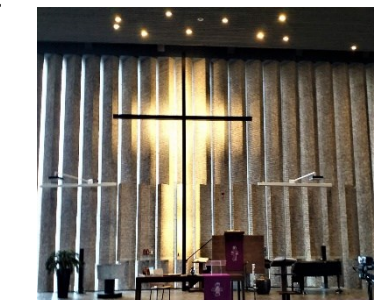
De bijbel gaat het niet uit de weg.

Jezus gaat het niet uit de weg.

Dit is onderdeel van het leven.

Dood en lijden – je kunt ze ontkennen, je wilt weggijken, maar het dringt zich vroeg of laat aan je op.

Het journaal, de krant, nu.nl.

Er is een plek waar het niet wordt ontkend. Deze kant van het leven. Je bent niet alleen in je verdriet en je onmacht. Je bent niet alleen in je God verlatenheid – hoe paradoxaal dat ook klinkt. Op het dieptepunt van de bijbel klinkt er: *Eloi, eloi, lema sabachtnati* – Mijn God, mijn God waarom heb je mij verlaten?

En je weet: zelfs daar is iemand geweest, zelfs in die diepe eenzaamheid. Deze mens kent mijn wanhoop. Ik ben niet alleen. Al stop ik alles weg. Al kijk ik overal van weg. Al stop ik mijn hoofd in het zand. God kijkt niet weg. God ondergaat het. Hij draagt de onafheid van ons bestaan.

Dáár, op Golgotha, op die huiveringwekkende plaats van dood en verderf, het afvoerputje van al ons vuil, waar de atmosfeer vergiftigd is en de lucht donker. Dáár is het onleefbaar. Die plek vrezende wij.

Wat daar precies gebeurt op Goede Vrijdag, op Stille Zaterdag, wat er precies gebeurt in de nacht naar Pasen. Wij kunnen daar niet bij.

Het geheim is te groot van wat daar gebeurt. En toch: wat daar gebeurt is fundamenteel. Dat God daar wil zijn. Dat is ondenkbaar. Dat Hij Die Leven geeft, daar is: waar het leven onmogelijk wordt gemaakt.

Dát geeft ruimte. Dat geeft lucht en adem. God is daar, waar niemand wil zijn.

Daar gaat zoveel vanuit. Betrokkenheid, liefde. Daar wordt iets hersteld. Dat God daar toch blijkt te zijn – in de godverlatenheid. Er wordt iets zwaars tussen God en ons gebroken en weggedaan. Hoe, geen idee – maar als je de vieringen van deze dagen mee maakt, mee leeft, mee viert dat word je meegenomen in een stroom die door de diepte heen gaat en hier uitkomt, op deze dag van licht.

Zo ervaar ik het in ieder geval, elk jaar opnieuw.

Er groeien bloemen rond het kruis, er is leven mogelijk.

Maria van Magdala gaat naar het graf. Het is nog donker.

Wat gaat ze daar doen?

Ze kan niet slapen waarschijnlijk. Overmand door verdriet. De liefde van haar leven. Haar vriend, haar leermeester, haar gids is dood.

Ze wil bij hem zijn. Terughalen wat nooit meer terugkomt.

Ze durft het onder ogen komen. De onafheid van het leven.

Haar verdriet. Ze vlucht niet weg. Zoals die stoere mannen twee dagen eerder. Zij stond onder het kruis. Zij gaat naar het graf.

En wat vindt ze daar? Een graf waarvan de steen is weggerold. Een plek waar haar geliefde niet is. Het is nog donker.

Tot ze het ontdekt.

In het graf is hij niet.

Tot ze de vogels hoort zingen op de begraafplaats. Tot ze het nieuwe leven ziet ontwaken in de tuin. Tot ze opnieuw geboren wordt als hij naam wordt geroepen: opnieuw geboren – opgestaan.

Zou dat ook kunnen in deze tijd? Nieuw leven zien ontwaken?

Is dat mogelijk in Gaza? Dat vind ik moeilijk. Wel als het verhaal van Pasen ons vertelt dat de dood niet het laatste woord heeft. Dat het kwaad is verslagen. Zou dat kunnen in een wereld vol van haat?

Zou het helpen in Charkiv – vast wel om de moed er in te houden. Om te blijven strijden tegen de macht die je vrijheid wil ontnemen. Wordt het ook daar weer gewoon lente?

Het paasverhaal tilt ons uit deze onmacht. Het paasverhaal wijst een andere kant op. Weg van de wanhoop, naar de hoop. Het Paasverhaal leert je anders kijken. Het leert je zien dat er in deze onaffe wereld leven mogelijk is. Dat liefde bestaat, zelf waar wij dat onmogelijk achten.

Maria van Magdala leert door de onafheid heen te kijken. En de schoonheid te ontdekken. Een nieuwe schepping. Een puttertje in de Binckhorst. Een klaproos in een bouwput.

Daarmee verschijnt er een lach op je gezicht. Als je het ziet. Een lach tegen alles in. En daarmee wordt het Pasen.

En daarom lachen we vandaag – tegen alles in. Al in de vroege Middeleeuwen was het een gewoonte om met Pasen een mop te vertellen, een paasgrap. De *risus paschalis* heet dat in de traditie: de paaslach. We vertellen een grap om vandaag de lach het te laten winnen van de ernst. We lachen ons boven onszelf uit. Want daarmee wordt het Pasen. Omdat met Pasen God het kwaad uitlacht. Dat schuurt op de werkelijk, ja en dat is precies de bedoeling.

Daarom twee paasgrappen vandaag, om met een lach het Paasfeest in te gaan:

Eerst maar een doordenker: Twee katholieke priesters zijn met elkaar in gesprek. Ze hebben het over het Paasverhaal.

“Lees toch eens”, zegt de ene priester, “het zijn allemaal vrouwen in dat Paasverhaal - vrouwen die ontdekken dat Jezus is opgestaan...”

“Ja”, zegt de andere priester, “maar wij priesters mogen geen vrouw zijn. En wij mogen geen vrouw hebben. Wij moeten altijd maar celibatair blijven leven. Wat denk je, zal het celibaat ooit nog worden afgeschaft?”

“O zeker!” zegt de andere priester, “Wij maken dat niet meer mee, maar onze kinderen wel!”

En om niet te denken dat alleen grappen over katholieken kunnen, nu ook een protestantse: Als de dominee de kerk binnenloopt, ziet hij dat de koster met allemaal netten in de weer is.

“Wat doet u toch met al die netten in de kerk?” vraagt de dominee.

“De duif is er weer, dominee,” zegt de koster, “u weet wel, die duif die afgelopen zondag ook in de kerk zat. Ik heb hem toen gevangen en hem de kerk uit gezet, maar hij is weer terug. Elke keer zet ik de duif de kerk uit en elke keer is hij na een tijdje weer terug. Hoe het kan snap ik niet. Heeft u daar misschien een antwoord op?”

“Ik niet”, zegt de dominee, “daar heb ik geen verstand van.”

“Jammer”, zegt de koster, “ik dacht dat u een oplossing had.”

Een paar dagen later belt de koster aan bij de pastorie.

“Dominee, ik heb u nodig. De duif zit alweer in de kerk en vannacht schoot me opeens te binnen wat ik ga doen. En daar heb ik u voor nodig. U moet de duif dopen!”

“Dopen?” zegt de dominee.

“Ja dominee, dat is de oplossing. Want al mijn kinderen zijn gedoopt en die komen nooit meer in de kerk!”

Ik wens u vrolijke paasdagen. Amen

- Orgel en trompet

ANTWOORD

- Dankgebed en voorbeden, stil gebed, Onze Vader
- Collecte, Vocaal ensemble: "Zie de aarde wordt weer wakker" (uit het paasatorium "Als de graankorrel sterft)

GAAN

- Slotlied: 'U zij de glorie' (Lied 634) met tegenstem trompet
- Zegen
- Antwoord op de zegen: Licht! Licht! alles wordt licht!, Vocaal ensemble en allen.